

τελειώνωντας αἱ τέσσαρες Εβδομάδες κ(α)τ(ὰ) τὴν διωρίαν, καὶ ἐρχό-⁴/με-
νοι οἱ Βλάχοι, μίαν καὶ δύο φοραῖς καὶ πολλάκις, ἐζητοῦσαν τὰ ⁵/ ἄσπρα
τους, καὶ τὴν Ὁμολογίαν τους, διὰ τὸ ὅποιον ἐδώσαμεν εἶδῃσιν ⁶/ τοῦ κῦρ
Πέτρου Λούκα, διὰ νὰ μᾶς εἰπῇ, ἂν ἤφερεν τὴν ἀπόδειξίντου ⁷/ ἀπέξω,
καθὼς ὑποσχέθη ἢ ὄχι; καὶ ἡ ἀφεντιάτου μὲ κάθε λογῆς ⁸/ ἐμπερδεμένα
λόγια, τριγυρίζει καὶ ἀθετεῖ τὰ συμφωνηθέντα, ὅθεν ⁹/ βλέποντες, τὸ πῶς
αἱ τέσσαρες ἐβδομάδες ἀπέρασαν, ἀκόμη καὶ ἄλλαις ¹⁰/ δύο παρὰνω,
καὶ καμίαν Ἀπόδειξιν δὲν φέρν(ει), ὥστε τὸ εὐρίκαμεν εὖλο-¹¹/γον, νὰ
τοὺς δοδοῦν τὰ μπάνια καὶ ἡ Ὁμολογίατους τῶν Βλαχῶν χωρὶς ¹²/ ἄλλην
ἄργητα, καὶ διὰ τὰς δύο ἐβδομάδες ὅπου ἐπέρασαν ζητοῦν οἱ ¹³/ Βλάχοι τὸ
διάφορον τῶν ἀσπρῶντους ὅσα κάμνουν, καὶ λοιπὸν γράφομεν ¹⁴/ πλέον
νὰ μὴν ἔχουν νὰ μᾶς συγχύξῃ περὶ τούτου οὔτε ὁ κῦρ Πέτρ(ος) ¹⁵/ οὔτε οἱ
Βλάχοι εἰς τὸ μετὰ ταῦτα, καὶ ἔστω εἰς ἔνδειξιν.

¹⁶⁻¹⁸/ Μανικάτης· σαφραν(ος) νιν προεστ(ός) mr, Ἰωάν(νης) ἀδάμη,
Κωνσταντίνος Μανόλη, κερηακίς γρηγορη(ου), θωμᾶς βελλερᾶς mr, Για-
νης μαβρωδῆς.

στ. 6-9 Το δικαστήριο διαπιστώνει την υπαίτια υπερημερία του εναγο-
μένου.

στ. 9-14 Λύεται η σύμβαση και επιστρέφονται ο αρραβώνας και η χρε-
ωστική ομολογία, ενώ δεν επιδικάζονται τόκοι υπερημερίας για τις δύο
εβδομάδες, χωρίς ιδιαίτερη αιτιολογία.

στ. 14-15 Το δικαστήριο απαγορεύει την επαναφορά της υποθέσεως
(μορφή δεδικασμένου).

77

1761/V/7

979/φ 24v

χ. Ιωάννη Αδάμη

**Απόφαση οριστική. Αυτοδικία. Σωματική βλάβη και προσβολή
της προσωπικότητας υπηρέτη. Λύση συμβάσεως εργασίας.
Άφεση ποινής.**

// Ἐν᾿Ετει 1761. μηνί Μαΐῳ 7.

²/ Ἰ᾿Εστῶντας νὰ ἐπαρρήσιασθῇ κατέμπροσθεν ἡμῶν, ὁ κῦρ Πασκά-
³/λης μπακάλης μέ τὴν δουλεύτραν του, ἀναφέρωντας μέ πολυ-⁴/λογίαν,
πῶς νὰ τοῦ ἐχάθῃ ἓνα δακτυλίδι χρυσὸ, ὅπου τοῦ ⁵/ ἔδωσεν [ενν. του κο-
ριτσιού] ἡ κυρά του νὰ τὸ πάγῃ στὸ μπόλτι νὰ τὸ δώσῃ τοῦ Ἀγᾶ-⁶/του, καὶ
ὑστερον εὐρέθῃ, καὶ τότε ἀπάνω ὄντας τὸ ἐχάλευεν, καὶ ὑστερα ⁷/ πάλι,

ἀφοῦ εὐρέθη, ἐκλαύθη πῶς τὸ ἔδ(ει)ρεν ὁ αὐτός Πασκάλης⁸ / ἀνιλεῶς, ξεγυμνώνωντάς το, καὶ μαστιγώνωντάστο μὲ σκοινιά, πρᾶγ-⁹/μα παράξενον μέσα εἰς τὸ κάστρον, ὅπου λογᾶται Ποτέντζια, δι-¹⁰/ὅτι ἐτύχαινε νὰ προτζεδάρη μὲ τὴν Κρίσιν, καὶ ὅχι αὐτεξουσίως,¹¹ / λοιπὸν μὲ τὸ νὰ ἔπραξε καὶ ἄλλοτες ὁ αὐτός Πασκάλης τοιαύτα,¹² / τοῦ ἐτύχαινε γκλώμπα καὶ τώρα μόνον γράφομεν ὅτι ἀπέδο-¹³/μπρῶς νὰ μὴν εἶναι καθόλου θεληματάρης νὰ δείρη κανέναν οὔτε¹⁴ / τὸ κοπέλιτου, οὔτε τὴν δουλεύτραντου δίχως Κρίσιν, εἰ δέ καὶ τολ-¹⁵/μήση νὰ τὸ κάμη δίχως τὴν εἶδῃσιν τοῦ Κριτηρίου, νὰ ἔχη νὰ γκλω-¹⁶/μπίζεται καὶ νὰ παιδεύεται μεγάλως, καὶ τέλος πάντων, τὸ¹⁷ / κορίτζη, σὰν δὲν θέλ(ει) παράνω νὰ καθίσῃ νὰ τοῦ δουλεύῃ, νὰ¹⁸ / εἶναι σλόμποδο νὰ εὐγῇ, καὶ μὲ τὸ στανιό νὰ μὴν ἔχη θέλημα ὁ¹⁹ / ἄνωθεν Πασκάλης νὰ τὸ κρατήσῃ, διὰ νὰ μὴν κάμη πάλιν τὰ²⁰ / ὅμοια: καθὼς ἔχει συνήθ(ει)αν, διότι ἐμπιζερίσαμεν ἀπὸ τὰ ἄ-²¹ / πρεπα καμώματάτου, ὥστε ἐξανάγκης ἂν ἐπιμένῃ μέ τέτοιον²² / ναρόβι, δικαίως κρίνεται νὰ διώχνηται ἀπὸ τὴν Κομπάνιαν,²³ / καὶ ἐγράφη διὰ ἔνδ(ει)ξιν τῶν μελλόντων:—²⁴⁻²⁶ / Μανικάτης· σαφραν(ος) νην· προεστ(ός) mr, Κώνστ(αν)τίνος Μανό-λη, Ἰωάν(νης) ἀδάμη, κιρηακίς γρηγορή(ου), πέτκ(ος) πέτρ(ου) [ἀ.χ.:], δωμᾶς βελλερᾶς mr.

στ. 2-9 Υπηρέτρια καταγγέλλει στο δικαστήριο ὅτι υπέστη ιδιαίτερα βάναυση καὶ εξευτελιστικὴ κακοποίηση¹ ἀπὸ τὸν εργοδότη της ὡς τιμωρία.

στ. 4-6 Βάσιμη υπόνοια κλοπῆς εἰς βάρος της υπηρέτριας.

στ. 9-10 Ο εναγόμενος ἐνήργησε χωρὶς δικαστικὴ ἀπόφαση (αυτοδικία). Σύμφωνα καὶ με τὸ δίκαιο της Τρανσυλβανίας², ἡ πράξη θεωροῦνταν ἀδίκημα (σωματικὴ βλάβη, δηλ. μικρά Ποτέντζια). Ο εναγόμενος ἔπρεπε νὰ εἶχε υποβάλῃ αγωγή γιὰ τὴν κλοπὴ καὶ ὅχι νὰ αυτοδικήσῃ. Ο σωφρονισμὸς τῶν ἀνηλίκων υπαλλήλων καὶ υπηρετῶν ἦταν γενικὰ επιτρεπτός, ὅχι ὅμως ὁ ἀμετρος, ὅπως στὴν προκειμένη περίπτωση («πρᾶγμα παράξενον»)³.

στ. 11-12 Ἡ χρῆση βίας ἀπὸ τὸν εναγόμενον εἶχε γίνῃ κατ'ἐπανάληψη στὸ παρελθόν καὶ υπονοεῖται ὅτι θα ἔπρεπε νὰ τοῦ ἐπιβληθεῖ ἀπὸ τὸ δικαστήριο χρηματικὴ ποινὴ λόγῳ υποτροπῆς. Εἶναι ὅμως πιθανὸ νὰ θεωρήσῃ τὸ Κριτήριο ὅτι τὸ δῦμα εἶχε διαπράξει τὴν κλοπὴ καὶ εἶχε μεταμεληθεῖ ἐμπράκτως, ὁπότε συνάγεται ἡ δικαστικὴ ἀφεση τῆς ποινῆς⁴.

στ. 13-17 Στὰ δεσπίσματα δὲν ἀπαντᾷ ποινὴ γιὰ τὶς περιπτώσεις ἀσκησης σωματικῆς βίας εἰδικά εἰς βάρος υπηρέτη. Στὴν παρούσα περίπτωση, τὸ δικαστήριο ἀπειλεῖ ἀπλῶς τὸν εναγόμενον με πρόστιμο, ἐφ'ὅσον αυτοδικήσῃ στὸ μέλλον, ἀποσκοπώντας ἐτσί στὴν εἰδικὴ πρόληψη.

στ. 17-23 Τὸ Κριτήριο παρέχει στὴν ἐνάγουσα τὸ δικαίωμα νὰ ἐγκατα-

λείπει τον εργοδότη της, εάν το επιθυμεί (ανυπαίτια λύση συμβάσεως εργασίας). Παράλληλα, το Κριτήριο απαγορεύει στον εναγόμενο να την εξαναγκάσει να παραμείνει στην υπηρεσία του, απειλώντας τον με αποβολή από την Κομπανία.

1. Πρβλ. Θ. 32(1695) § 9 (ΕΚΣ, σ. 316).
2. Βλ. Ι. Αδάμη, *Σύνταγμα Νόμων Πολιτικῶν*, 1, σσ. 3 επ.
3. Βλ. ΕΚΣ, σ. 219.
4. Ό.π., σ. 240.

78

1761/III/14

979/φ 25r

χ. Ιωάννη Αδάμη

Απόφαση οριστική. Εμπορικά βιβλία. Όρκος. Απόσβεση ενοχής.

// Εἰς τοὺς 1761. Μαρτίου 14.

^{2/} Διὰ τὴν ὑπόδεσιν ὅπου ἔχουν ἐν τῷ μέσῳ τοὺς ὁ Γιουῶνης Μοτρόν ^{3/} Βλάχος ἀπὸ τὸ Γκούραρέουλουι, μὲ τὸν κύρ Πέτρον Λούκα πραγματευ-
^{4/} τὴν τῆς Κομπανίας μας, διὰ κάποια βόδια ὅπου ἐπῆραν καὶ ἔδωσαν ^{5/} ἀνάμεσόντους κοντὰ ἀπὸ τρεῖς χρόνους, ζητῶντας ὁ Γιουῶνης ἀπὸ τὸν
^{6/} κύρ Πέτρον Λούκα, πῶς νὰ τοῦ ἀπομείνε χρεώστης κατὰ ταῖς Λογά-
^{7/} ριασεσ, ὅπου ἐπαρέεστησεν ἐδῶ μέ τὰ λόγιατου ἕως F 160. ὅμως ^{8/} ὁμοῦ
δίχως ἀπόδειξες καὶ δίχως μαρτυρίαις, ὁ δὲ κύρ Πέτρος ἐξ ^{9/} ἐναντίας
ἀποκρίνεται, πῶς ὁ ἄνωθεν Βλάχος αὐτὸς τοῦ ἀπομείνεν <χρεώστης> ^{10/}
καὶ τοῦ θέλ(ει) ἕως F 66. ὅμως ^{11/} κατὰ πῶς διαλαμβάνουν τὰ Κατάστιχάτου
ὁμοῦ ^{12/} μέ τὸ νὰ δὲν πείθεται εἰς αὐτὰ ὁ Βλάχος, καὶ ἀμφιβάλλει, μάλιστα
αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐζήτησε φανερά ἐνώπιον ἡμῶν, πῶς νὰ ὁμοῦ ^{13/} κύρ
Πέτρος πῶς δὲν τοῦ θέλ(ει) τίποτεσ καθ' ὅλου, καὶ νὰ χάνη τὸ πραιτενζιόν-
^{14/} του ὅλον, καὶ ὁ κύρ Πέτρος ὑποσχέθη καὶ ἔστρεξαν νὰ ὁμοῦ, μόνον
^{15/} ἐν πρώτοις νὰ ἐτοιμάσῃ ὁ Γιουῶνης καὶ νὰ τὰ παραστήσῃ τὰ ἄνωθεν
ἄς-^{16/} πρατου F 66. ὅμως ^{17/} καὶ τότε δίχως ἄλλο νὰ ἔχη νὰ ὁμοῦ, τὸ ὅποιον
ἔστῳντας νὰ εἶναι Σαρακοστὴ διὰ τώρα, Λοιπὸν τοὺς δίδεται διωρία ^{18/}
ὅποταν θελήσῃ ὁ Βλάχος, ἢ μετὰ τὸ Πάσχα, νὰ ἔχ(ει) θέλημα νὰ τὸν ^{19/}
ὀρκώσῃ. Ἀκόμη σημ(ει)ῶνομεν πῶς ὁ κύρ Πέτρος ὁμολόγησεν κατέμπρο-
^{20/} σθεν ἡμῶν τὸ πῶς δίχως ἄλλο θέλ(ει) κάμη τὸν ὅρκον βέβαια κατὰ τὰ
^{21/} πούγκτα ὅπου θέλ(ει) τοῦ προβάλλῃ ὁ Βλάχος, καὶ οὕτως ἀποφασίζεται
^{22/} νὰ εἶναι διὰ ἐνδ(ει)ξιν τῶν μελλόντων ἐν παντὶ Κριτηρίῳ.
^{23/} Τελ(ει)ώνωντας μετὰ τὸ Πάσχα ἢ ἄνωθεν διωρία, ἦλθεν ὁ Γιουῶνης

